

LAUDATIO
Pentru acordarea titlului onorific de
Doctor Honoris Causa
al
Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu
Academicianului prof.univ.dr. Ioan-Aurel POP,
Rectorul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca
și Președintele Academiei Române

Domnule Academician,
Domnule Rector,
Domnule Președinte al Senatului universitar,
Distinși invitați,
Doamnelor și Domnilor Prorectori și Decani,
Doamnelor și Domnilor membri ai Senatului,

Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu acordă astăzi, la propunerea domnului rector Ghiță BÂRSAN, cea mai înaltă distincție pe care o instituție academică o poate acorda, aceea de Doctor Honoris Causa, domnului academician profesor universitar doctor Ioan-Aurel POP, rectorul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca și președintele Academiei Române. Cu un nume și renume de amploare în viața universitară/academică românească și internațională, domnul Ioan-Aurel Pop este cel care declară că **„educația este trăsătura principală a condiției umane”, iar „școala trebuie să fie criteriul de bază al reușitei în viață. Omenirea a progresat prin educație, iar educația superioară este, cel puțin în Europa și cel puțin din Evul Mediu încoace, motorul dezvoltării și al prosperității popoarelor”.**

Cuvintele Domniei Sale își găsesc firesc, pe deplin, sensul în universitatea noastră și în cetatea culturală și universitară sibiană.

Am onoarea de a vă prezenta în continuare parcursul biografic al domnului academician. Singur la părinți, Ioan-Aurel Pop s-a născut pe 1 ianuarie 1955, la Sântioana, lângă Gherla, ca unic fiu al părinților săi, avându-și obârșia într-un neam de preoți și de țărani. *„Pleacă de la străbunii lui, cu care se mândrește, țărani iobagi din Câmpia Transilvaniei, și dintr-o familie de preoți. De aici vine și numele Pop. Cred că de la cele două ramuri – de țărani și de preoți – a primit genetic două lucruri pe care le-a păstrat și le-a amplificat de-a lungul timpului: seriozitatea în muncă și căldura sufletească, pentru că este un om de o deosebită căldură sufletească”* – am citat spusele unui profesor universitar, coleg de studii și prieten apropiat al Domniei Sale. Din aceeași sursă am aflat – pentru că astfel de detalii nu se găsesc într-o pagină biografică rece, oficială – că Ioan-Aurel Pop este un om simplu, de mare bunătate sufletească și cu vocație de dascăl; recită – știe sute de versuri din Coșbuc, Alecsandri, Goga, Eminescu, Blaga, cântă frumos, cunoaște cinci limbi străine, vorbește cu oamenii și știe să-i asculte. Citez în continuare din aceeași destăinuire: *„... eram 34-35 în an, toți eram într-o luptă pentru calitate. Ultima medie de admitere la facultate a fost 8,33. Prima medie de admitere a fost 9,66, a lui Ioan-Aurel Pop. Când am terminat facultatea, ultima medie era 9,20 și prima medie era 10,00, a lui Ioan-Aurel Pop. Noi îi spuneam premiantul... A terminat Liceul «Andrei Șaguna» din Brașov cu diplomă de merit, șef al promoției 1974 ... și Facultatea de Istorie și Filosofie din Cluj-Napoca în 1979 cu diplomă de merit, șef al promoției 1979”*.

Cunoscut pentru istoria și metodele riguroase de cercetare ale acestuia, pe care le promovează și în care crede cu atâta dăruire, domnul academician a fost profesor în învățământul

secundar, apoi asistent universitar, conferențiar și profesor universitar la aceeași facultate a universității clujene. În 1989, a obținut titlul de doctor în istorie cu o teză dedicată unor instituții românești din Transilvania în secolele XIV-XVI (*Adunările cneziale din Transilvania în veacurile XIV-XVI*) pentru care a obținut, după publicare, premiul „George Barițiu” al Academiei Române (1991). Parcurgând din 1984 toate gradele didactice în cadrul Facultății de Istorie și Filozofie a Universității „Babeș-Bolyai”, a devenit în anul 2000 și conducător de doctorat în domeniul istorie. Din anul 2012 este rector al Universității „Babeș-Bolyai”, omul care crede sincer într-o „cetate a democrației academice, loc al valorificării spiritului creator și al respectului pentru diferență”, cu implicare, curaj asumat, solidaritate și efort comun se pot realiza proiecte într-o Alma Mater pe care o iubește și de care îi pasă.

Academicianul Ioan-Aurel Pop este autor al peste 70 de cărți, ediții de izvoare istorice, tratate și manuale universitare, volume îngrijite și al peste 500 de studii, articole în reviste de specialitate și publicații de cultură. Prin contribuția sa științifică, domnul academician este cel mai bun specialist privind Evul Mediu transilvan și interacțiunile dintre comunitățile – națiunile – din acest spațiu. Preocupările Domniei Sale în acest domeniu, metoda de lucru și îndrumarea acordată numeroșilor tineri doctoranzi și doctori în studiul fascinant al istoriei (militară, religioasă, social-politică, regională etc.), au creat și dezvoltat o adevărată școală de cercetare.

Printre cele mai recente lucrări publicate se numără *Istoria, adevărul și miturile*, ediția a III-a revăzută și adăugită, Editura Școala Ardeleană, 2018, *Din mâinile valahilor schismatici... Românii și puterea în Regatul Ungariei medievale (secolele XIII-XIV)*, ediția a II-a revăzută, adăugită și ilustrată, Editura Școala Ardeleană, 2017, *A Short Illustrated History of the Romanians*, București, Editura Litera, 2017, *Cultural Diffusion and Religious Reformation in Sixteenth-Century Transylvania*.

How the Jesuits Dealt with the Orthodox and Catholic Ideas, The Edwin Mellen Press, 2014, *„De manibus Vallacorum scismaticorum...” Romanians and Power in the Mediaeval Kingdom of Hungary (The Thirteenth and Fourteenth Centuries)*, Editura Peter Lang, 2013, precum și volumul *Biserica, societate și cultură în Transilvania secolului al XVI-lea. Între acceptare și excludere*, Editura Academiei Române, 2012.

Domnul academician Ioan-Aurel Pop a desfășurat și desfășoară și o bogată activitate managerială ilustrată de deținerea unor atribuții de coordonator al unor prestigioase instituții, adevărate ambasade ale culturii și cercetării românești peste hotare. În perioada 1994-1995 Domnia Sa a coordonat activitatea Centrului Cultural Român din New York, pentru ca în anii 2003-2007 să primească sarcina coordonării Institutului Român de Cultură și Cercetare Umanistică din Veneția. Pe aceeași linie a activităților manageriale trebuie menționată crearea și apoi puternica dezvoltare a celui mai activ centru de cercetare a istoriei Transilvaniei – Centrul de Studii Transilvane – filială a Academiei Române. Centrul de Studii Transilvane este umbrela sub care s-a dezvoltat un grup complex de cercetare a istoriei medievale, moderne și chiar recente a spațiului transilvan.

Recunoașterea științifică și academică a fost oficializată în anul 2010 prin acceptarea sa ca titular al Academiei Române. Acest *„simbol al spiritualității, forum al consacării, spațiu al cercetării fundamentale”* – Academia Română – îl are ca președinte pe domnul academician Ioan-Aurel Pop din anul 2018. Din discursul Domniei Sale, rostit în 4 aprilie 2019 în Aula Academiei Române cu ocazia împlinirii a 153 de ani de la înființare, citez un scurt pasaj care, din nou, ilustrează crezul unui universitar: ***„Educația este un domeniu fundamental în orice societate civilizată pentru că ne asigură hrana spiritului. Dacă ne îngrijim numai de hrana trupului,***

vom trăi, dar nu ca ființe umane. Umanitatea există prin educația din familie, din școală (școli) și prin educația făcută de-a lungul întregii vieți. Educația este bazată pe cultura generală a unei comunități, iar Academia consacră valorile esențiale din științe și arte, oferind societății repere etice și estetice”.

Distins cu numeroase premii naționale și internaționale, *Doctor Honoris Causa* al universităților din Alba Iulia, Timișoara, Oradea, Cahul, Galați, Sibiu, Târgu Mureș, Universitatea de Stat din Chișinău și Universitatea Pedagogică „Ion Creangă” din Chișinău, Ioan-Aurel Pop este membru al Academiei Europene de Știință și Artă de la Salzburg (Austria) din martie 2013. Din 1999 este și membru corespondent al Academiei Europene de Științe, Arte și Litere din Paris (Franța), din 2015 este membru al Academiei Naționale Virgiliene din Mantova (Italia), dar face parte și din alte organizații istorice naționale și internaționale de prestigiu.

Distincții, ordine și medalii obținute de către domnul academician Ioan-Aurel Pop:

- Ordinul Meritul Cultural în grad de Cavaler din partea Președintelui României (2010);
- Ordinul de Onoare din partea Președintelui Republicii Moldova (2010);
- Medalia „Crucea Transilvană” din partea Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului (2014);
- Comandor al Ordinului Militar de România (2014);
- Ordinul Național „Steaua României” în grad de Cavaler (2015);
- Medalia „Crucea Șaguniană pentru laici” din partea Mitropoliei Ardealului (2015);
- Diploma „Meritul Academic” din partea Academiei Române (2015);
- Medalia „Crucea Nordului pentru mireni” din partea Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord (2016);

- Ordinul „Palmes Academiques” în grad de Cavaler din partea Republicii Franceze (2016);
- Ordinul „Steaua Italiei”, în grad de Comandor din partea Republicii Italiene (2016).

Academicianul Ioan-Aurel Pop este cunoscut și ca un fervent apărător al principiului conservării specificului național și căutării datelor istorice care să traseze parcursul românilor în istoria generală a spațiului european. Crezul său cu privire la istoria națiunii medievale românești, și apoi la cea a națiunii moderne, poate fi rezumat prin câteva cuvinte care au compus una dintre numeroasele sale prelegeri susținute în afara granițelor țării: *Les Roumains entre l’Occident latin et l’Orient byzantin/Românii între occidentul latin și orientul bizantin. Într-adevăr nimic nu poate descrie mai bine și explica mai clar evoluția politică, culturală și religioasă a comunităților din regiunea de la nordul Dunării de Jos, decât afirmația următoare: Les Roumains se sont retrouvés, dès la fin de l’ethnogenèse, à la frontière entre les grandes aires culturelles et confessionnelles de l’Europe: l’aire latine et catholique, d’un côté, et l’aire byzantino-slave et orthodoxe, de l’autre/Românii s-au regăsit la sfârșitul procesului lor de etnogeneză la granița între două arii culturale și confesionale: aria latină și catolică, pe de o parte și aria bizantino-slavă și ortodoxă, pe de alta.*

Această afirmație a fost reiterată de academicianul Ioan-Aurel Pop și în discursul de recepție susținut în 2013 în fața plenului Academiei Române: *„Românii și-au început istoria ca o «enclavă latină la porțile Orientului» sau ca o «insulă de latinitate într-o mare slavă» și au rămas mereu într-o vastă regiune de interferențe și varii influențe”.*

Stimate domnule academician, *Doctor Honoris Causa* al Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu, pentru toate cele menționate și apreciind că Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu este o instituție care pregătește lideri militari care sunt influențați în dezvoltarea lor profesională de

personalitatea și activitatea dumneavoastră, considerăm că decernarea prestigiosului titlu de *Doctor Honoris Causa de către instituția noastră constituie atât dovada alesei prețurii a activității dumneavoastră profesionale, științifice și didactice, cât și un omagiu adus unei personalități remarcabile a zilelor noastre.*

Stimate domnule profesor, vă mulțumim și, în încheiere, permiteți-mi să citesc doar o strofă din poezia *Dăscălița* a lui Goga, poezie pe care știu că o iubiți și pe care vă plăcea să o recitați. Păstrând proporțiile și respectând vremurile, cred că mulți dintre noi am căutat sau am dorit să ne regăsim în versurile ei.

*„Moșnegi, ceteți ai cărților din strană,
Din graiul tău culeg învățătură,
E scrisă parcă-n zâmbetele tale
Seninătatea slovei din scriptură.
În barba lor, cărunță ca amurgul,
Ei strâng prinosul lacrimilor sfinte,
Căci văd aievea întrupat ceaslovul
În vorba ta domoală și cuminte”.*

*Facultatea de Management Militar
Departamentul științe tehnice*

Conf.univ.dr.ing.

Luminița GIURGIU